

2014WMC42W

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur van 16 juni 2014 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig:

Mw. drs. U.P. Blom (voorzitter) mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), mw. drs. F.M. Alsem (VVD), mw. A.C. Boelhouwer (GroenLinks), M.H.O. Boer (SP), mw. E.J. Broere (PVV), drs. K.E. Driehuijs (PvdA), drs. A.H.L. Kocken (VVD), J. Marchal (SGP), mw. drs. J.C.M. Versteeg (D66), mw. P.J. van Viegen MSc (PvdA), A.J. Schaddelee (ChristenUnie) en G.H.J. Weierink (VVD);

Van ambtelijke zijde aanwezig: L.C.A.W. Graafhuis (griffier) en mw. G. van Weerd (verslag);

Met kennisgeving afwezig: drs. J.G. Boerkamp (D66), J. Fastl (GroenLinks), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS) J. Jacobs (PVV), mw. H.J. Keller (PvdD), drs. T.W. Schipper (SP) alsmede dr. I. Thonon (D66).

---

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Blom opent de vergadering met een woord van welkom. De berichten van verhindering worden doorgenomen.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Mededelingen

Gedeputeerde Pennarts gaat in op de frictiekosten in de jeugdzorg. Eerder heeft zij medegedeeld dat het rijk van de provincies verwacht om mee te delen in de frictiekosten rondom de transitie jeugdzorg. Er was sprake van dat de egalisatiereserve zou moeten worden ingeleverd. Op dit moment is er een ander voorstel aan de staatssecretaris voorgelegd. De bevestiging daarvan moet nog worden afgewacht. Het actuele voorstel behelst dat de provincies voor maximaal € 20 miljoen gaan bijdragen aan de frictiekosten bij de Bureaus Jeugdzorg. Voor het overige zullen de Bureaus Jeugdzorg, waar dat betrekking op heeft, voor 50% moeten participeren in het oplossen van de frictiekosten. Deze regeling is voor de provincie Utrecht gunstig, omdat Bureau Jeugdzorg Utrecht geen frictiekosten heeft. De provincie Utrecht schaart zich daarmee in het rijtje van Friesland, Groningen en Utrecht. Wel is er met BJZU een regeling getroffen over het oplossen van een aantal punten die met frictiekosten gepaard gaat.

4. Verslag Statencommissie WMC d.d. 12 mei 2014

Met in achtneming van de melding dat de heer J. Jacobs aan de lijst van aanwezigen moet worden toegevoegd, wordt het verslag van deze vergadering vastgesteld.

Op een vraag van de heer Marchal over de financiële tekorten van enkele regio's, met name de regio Utrecht Zuid-Oost, wat betreft het jeugdzorgbudget antwoordt gedeputeerde Pennarts dat er op dit moment een verschillenanalyse wordt uitgevoerd door de regio en het ministerie van VWS, teneinde na te gaan waar zich een fout bevindt in het AWBZ-deel van de cijfers. Dit heeft nog geen resultaat opgeleverd. Wel is er meer zicht op de mogelijke oorzaken. Wellicht heeft een en ander betrekking op de cijfers van één zorgaanbieder.

5. Rondvraag

Mevrouw Broere memoreert dat de VVD en de SP van de gemeenteraad Utrecht vragen stelden over de hoogte van het salaris van de directeur van RTV Utrecht. Zij vraagt naar de reactie van de gedeputeerde gezien het gesputter van RTV Utrecht toen de subsidies werden verlaagd. Het salaris van € 192.607 valt weliswaar binnen de norm, maar is in het licht van de bezuinigingen niet uit te leggen. Zij vraagt of de gedeputeerde alsnog bereid is hierover een gesprek aan te gaan met RTV Utrecht. Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat bedoelde discussie haar inderdaad niet is ontgaan. In het kader van de subsidierelatie werden er destijds inderdaad gesprekken gevoerd met RTV Utrecht. Met ingang van dit jaar is die subsidierelatie beëindigd. Het salaris van de directeur is nooit specifiek aan de orde geweest omdat dit niet in de jaarverslagen werd gespecificeerd; die gegevens waren nooit direct zichtbaar. Wel heeft de provincie in 2013 bij alle gesubsidieerde instellingen nagevraagd of er sprake was van salarissen die de Balkenende norm overschreden, nl. € 228.599,-. Dat was bij de omroep niet aan de orde. Om die reden is dit nooit onderwerp van gesprek geweest.

Mevrouw Broere vraagt of de gedeputeerde nu wellicht aanleiding ziet aan te dringen op verlaging van dit salaris, gelet op de vragen die hierover gesteld worden en hetgeen daarover leeft in de maatschappij. Zij heeft wel begrepen dat na het vertrek van de huidige directeur van RTV Utrecht, de nieuwe directeur een lager salaris zal ontvangen.

Gedeputeerde Pennarts licht toe dat de provincie Utrecht geen gesprekken meer voert met de omroep aangezien de subsidierelatie is beëindigd. Het is ook niet aan de orde om daarop terug te komen. Formeel kan zij hier niets mee omdat het bedrag lager is dan de norm. Ook zij heeft begrepen dat er nieuwe salarisafspraken worden gemaakt wanneer er een nieuwe directeur wordt aangesteld.

6. Termijnagenda

De heer Driehuijs memoreert dat gedeputeerde De Vries in de vorige vergadering (in het kader van wonen en binnenstedelijke ontwikkeling) een aantal toezeggingen als afgedaan wilde beschouwen. De PvdA is echter blij dat die toezeggingen in de lijst zijn blijven staan, daar ze los staan van hetgeen in de vorige vergadering is besproken.

De voorzitter zal dit doorgeven aan de gedeputeerde.

7. Statenvoorstel Voorjaarsnota 2014

Mevrouw Alsem deelt mede dat de VVD fractie de vragen over de Voorjaarsnota zal stellen in de commissie BEM.

De heer Boer heeft geconstateerd dat er voor het project Utrecht Verhaalt een extra bedrag van 350.000 euro wordt ingezet, voortkomend uit de reserves. Hij meent dat er voor dit project geen extra middelen zouden worden ingezet. Hij vraagt hoe dat zit.

Mevrouw Broere sluit zich bij deze vraag aan.

Ook de heer Driehuis heeft vragen over dat punt. Gemeld wordt dat er € 350.000 extra uit de reserves voor Utrecht Verhaalt wordt ingezet. Hij had verwacht dat dit een expliciet beslispunt zou zijn bij de Voorjaarsnota, echter, hij kan dat daar niet in terugvinden.

De heer Schaddelee stelt de volgende vragen:

Op pag. 20 wordt aangegeven dat de structurele korting op de jeugdzorg van € 6 miljoen per jaar vanaf 2016 ingaat. Zijn vraag is of de afbouw al eerder kan worden ingezet.

Op pag. 27 staat dat de provincie Utrecht in het kader van het Parelfonds van het rijk € 1,5 miljoen per jaar ontvangt; de verwachting is dat de provincies dat bedrag gaan verdubbelen. Echter, de provincie Utrecht zet daar slechts een half miljoen euro bij. Heeft het consequenties dat de provincie Utrecht minder bijdraagt dan de voorwaarden die aan deze rijksbijdrage worden gesteld?

Op pag. 28 wordt melding gemaakt van de inventarisatie in het kader van het Parelfonds, nl. dat er € 50 miljoen nodig is om alle achterstanden weg te werken. De helft moet door de eigenaren van de

monumenten zelf worden bekostigd. Dat zou betekenen dat er € 25 miljoen overblijft. Wanneer de provincie Utrecht daarvan € 20 miljoen voor zijn rekening neemt, dan betekent dit dat men 20 jaar bezig is om de restauratieachterstanden in te lopen. Zijn er bij het college nog andere ideeën om dit op te pakken? Leveren andere overheden financiële bijdragen of er zijn er andere geldbronnen aan te boren? Hij zou er niet in willen berusten dat de provincie 20 jaar bezig is om alle achterstanden, alleen in de categorie historische buitenplaatsen, weg te werken. Er zijn nog vele andere categorieën erfgoed die ook restauratieachterstanden hebben.

Voorts memoreert de heer Schaddellee dat hij van de provincie Overijssel een mooie integrale visie heeft ontvangen, nl. “Toekomst verkenning binnensteden Overijssel”. Integraal is in kaart gebracht welke uitdagingen daar de komende jaren te verwachten zijn op het gebied van binnenstedelijke ontwikkelingen. Hij zal volgende week op deze brede integrale visie terugkomen.

Mevrouw Boelhauer komt terug op het Parelfonds. Zij vraagt of de ChristenUnie van oordeel is dat alle kosten die daarvoor moeten worden gemaakt door de provincie Utrecht zouden moeten worden gedragen.

De heer Schaddellee antwoordt dat dit geenszins zijn suggestie is geweest. Wel is hij benieuwd wat dan wel het idee is van de provincie Utrecht hoe de achterstanden in de restauratie van het erfgoed moeten worden opgelost, terwijl er uitsluitend voor de categorie buitenplaatsen € 1 miljoen provinciaal geld beschikbaar is. De provincie zou heel lang bezig zijn om de restauratieachterstanden in te lopen, terwijl andere categorieën niet eens aan bod komen. Hij wil graag weten welke ideeën er bij GS leven om dit adequaat aan te pakken.

Mevrouw Versteeg sluit zich aan bij de opmerking van de heer Boer over de extra inzet van € 350.000 voor het project “Utrecht Verbindt”. D66 vindt evenals de PvdA dat dit als een beslispunt zou moeten worden meegenomen in voorliggend statenvoorstel.

Aan de hand van de Voorjaarsnota kan worden nagegaan wat de afwijkingen zijn ten aanzien van de begroting 2014 en wordt er een doorkijk naar 2015 geboden. In dat licht bezien, verbaast het haar dat er wel bij “Utrecht verhaalt” wordt gemeld dat er € 350.000 extra wordt ingezet maar dat er slechts zeer summier op de jeugdzorg wordt ingegaan terwijl de gedeputeerde zojuist uitvoerig inging op de frictiekosten. Zij vindt het jammer dat daarover niets wordt gemeld in de Voorjaarsnota, temeer daar het over grote bedragen gaat. In november was er nog sprake van een onzekerheid en het is goed die onzekerheid te benoemen. Op pag. 12 wordt in het kader van de jeugdzorg de uitname van € 12,4 miljoen uit het Provinciefonds genoemd. Zij staat op het standpunt dat PS door de portefeuillehouder jeugdzorg bij de programmaonderdelen over dit soort grote bedragen moeten worden geïnformeerd. Nu lijkt het nog teveel een “zoekplaatje”. Zij wil dit als verbeterpunt meegeven met het oog op de inrichting van de volgende Voorjaarsnota.

Gedeputeerde Pennarts komt terug op de extra inzet van € 350.000 voor “Utrecht Verhaalt”. Wanneer zij dit bedrag uit de algemene reserve had gehaald, had zij daarvoor uiteraard toestemming aan PS gevraagd en zou dit terug te vinden zijn in de Voorjaarsnota. Echter, in de portefeuille cultuur zit een reserve waarin middelen kunnen worden bewaard. Zij heeft gerapporteerd dat zij in de reserve van die portefeuille een additioneel bedrag heeft gevonden dat zij aanwendt voor de financiering van “Utrecht Verhaalt”. Omdat dit binnen de portefeuille is gevonden, komt dit niet als beslispunt terug in de Voorjaarsnota.

Mevrouw Versteeg memoreert dat in het statenvoorstel “Utrecht Verhaalt” wat betreft het budget van € 350.000 letterlijk wordt aangegeven: “onder voorbehoud van goedkeuring van de voorjaarsnota 2014 door P.S.”

Het is haar niet duidelijk waarom dat niet bij de beslispunten wordt meegenomen.

Gedeputeerde Pennarts zal dat laten uitzoeken. Zij onderschrijft dat de onduidelijkheid op dit punt wat betreft statenvoorstel en Voorjaarsnota moet worden opgelost.

Gedeputeerde Pennarts vervolgt dat de korting op de jeugdzorg vanaf 2016 van € 6 miljoen voor de provincie Utrecht onderdeel is van de € 90 miljoen uitname uit het Provinciefonds, een en ander op voorschrift van het rijk. Dat geld is ook in 2015 niet meer nodig maar wordt besteed aan andere beleidsterreinen. Na 2015 is dat geld niet meer beschikbaar.

De provincie Utrecht krijgt jaarlijks € 1,5 miljoen van het rijk voor het Parelfonds. Het is juist dat de provincie Utrecht daar een half miljoen euro provinciaal geld in stopt. De provincie Utrecht is de enige provincie die deze regeling nu nog niet matcht. Vanaf 2012 ontvangen alle provincies gedelegeerd rijksgeld in de verwachting dat de provincies hetzelfde bedrag bijleggen. Dat gebeurt nog niet in de provincie Utrecht maar dat wordt goed gemaakt omdat in de Voorjaarsnota en in de Jaarrekening wordt gevraagd om ook in de provincie Utrecht een miljoen euro per jaar extra neer te leggen voor het Parelfonds. Dan kan ook Utrecht de € 1,5 miljoen van het rijk matchen zodat er € 3 miljoen beschikbaar komt voor het Parelfonds. Bij de presentatie over de erfgoedmonitor zal zij op andere in dit kader gestelde vragen terugkomen.

D66 ging in op de frictiekosten, zoals deze in de Voorjaarsnota gemeld zijn. Een en ander is een permanent lopend dossier. Eerst zouden de provincies de egalisatiereserve moeten inleveren, ook de provincie Utrecht. Nu is ervoor gekozen om een deel van de frictiekosten van de Bureaus Jeugdzorg te betalen. Dat staat niet in de Voorjaarsnota omdat deze kwestie nog volstrekt onduidelijk was, maar ook omdat de provincies daar op voorhand niet in mee wilden gaan. In de Voorjaarsnota moet wat betreft dit onderwerp niet teveel worden geanticipeerd op een beweging van het rijk.

Mevrouw Versteeg betwist deze analyse en het besluit van GS terzake niet. Het gaat haar erom dat daarvan in de Voorjaarsnota geen melding is gemaakt. In november bestond hierover onduidelijkheid. Nog steeds is er geen helderheid maar er valt wel het nodig over ontwikkelingen te melden. Met de jeugdzorg zijn enorme bedragen gemoeid en om die reden is het belangrijk een en ander op te nemen in de Voorjaarsnota. Dit verdient in deze commissie én in de Voorjaarsnota meer aandacht.

Gedeputeerde De Vries laat weten zeer geïnteresseerd te zijn in de nota van de provincie Overijssel over wonen en binnenstedelijke ontwikkelingen, die de heer Schaddelee heeft ontvangen.

De heer Driehuijs memoreert dat gedeputeerde De Vries in de vorige vergadering aangaf dat een aantal toezeggingen in het kader van Wonen geschrapt kon worden. De PvdA stelt het op prijs dat deze toezeggingen zijn blijven staan.

Gedeputeerde De Vries deelt mede dat er ambtelijk is geconcludeerd dat veel onderwerpen in het kader van wonen en binnenstedelijke vernieuwing terugkomen in de jaarrapportages. Wanneer de commissie de behoefte heeft om over een onderwerp op een nader moment geïnformeerd te worden, dan heeft hij daar geen moeite mee. Wel zou hij het jammer vinden wanneer toezeggingen maar blijven staan, terwijl de voortgang van onderwerpen in jaarrapportages terugkomen.

De heer Driehuijs merkt op dat de toezeggingen op het gebied van Wonen betrekking hebben op inspanningen die worden geleverd, bv. aandacht hebben voor doelgroepen en sociale woningen. Dat is anders dan rapportages met daarin de weerslag van hetgeen er gebeurd is. Het gaat hem om de inzet van GS en dat zijn wat de PvdA betreft doorlopende toezeggingen.

De heer Graafhuis legt uit dat de voortgang van met redenen omklede toezeggingen van gedeputeerden in de termijngesprekken aan de orde komt. Naar zijn mening zijn er nog enkele concrete toezeggingen van gedeputeerde De Vries, die niet in de jaarrapportage terugkomen. Hij adviseert dan ook deze toezeggingen in de termijnagenda te handhaven en in het eerstvolgende termijngesprek door te nemen.

Dit heeft de instemming van gedeputeerde De Vries.

De heer Driehuijs komt terug op het verwerken van de extra gelden ten behoeve van “Utrecht Verhaalt”. Op pag. 30 van de Voorjaarsnota staat een staatje maar daarin wordt “Utrecht Verhaalt” niet opgenomen terwijl in het staatje op pag. 34, bijlage 1 “Utrecht Verhaalt” wel voorkomt. Spreker verwijst voorts naar het budget van € 15.000 voor het Steunpunt Archeologie. In een staatje op pag. 34 staat dat als bate weergegeven en het Parelfonds als laste, terwijl deze bedragen in het staatje op pag. 30 bij elkaar worden opgeteld. Dit klopt niet. Hij suggereert de ambtelijke ondersteuning een en ander na te gaan.

Hij vraagt of GS nog voor de PS-vergadering goed naar deze stukken kunnen kijken zodat de aangepaste versie in de PS-vergadering kan worden vastgesteld.

Gedeputeerde Pennarts meldt dat zij zelf een fout heeft gemaakt in een eerdere beantwoording harerzijds. Het blijkt haar dat het bedrag van € 350.000 voor “Utrecht verhaalt” wel in de Voorjaarsnota is opgenomen terwijl zij eerder suggereerde dat dit niet nodig was.

De heer Driehuijs bedoelt iets anders. Als het wel in de bijlage staat, dan hoort het ook thuis in het staatje op pag. 30. Voorts heeft hij erop gewezen dat in het ene staatje op pag. 30 de € 15.000 en de € 233.000 bij elkaar op worden geteld en in het andere staatje van elkaar af worden getrokken. Dat is onjuist. Wellicht dat de ambtenaren daarnaar kunnen kijken, voorafgaand aan de komende PS-vergadering.

Gedeputeerde Pennarts licht toe dat de € 350.00 voor “Utrecht Verhaalt” niet als beslispoint is opgenomen, omdat dit beslag legt op een onderliggend budget. Daarom is dit niet terug te vinden in het hoofdoverzicht op pag. 29. Zojuist heeft de heer Driehuijs haar gemeld dat het bedrag wel degelijk in de Voorjaarsnota is opgenomen.

Mevrouw Versteeg merkt op dat dit onderwerp, de aanwending van € 350.000 uit de reserve cultuurhistorie hoofdstructuur voor de collectieve projecten, wél bij de portefeuille-informatie staat. Zij vindt dat verwarrend.

Gedeputeerde Pennarts memoreert dat de vraag was waarom dit niet terug te vinden was in het hoofdoverzicht. Haar antwoord is dat dit niet hoeft omdat het geen aanslag is op de algemene reserve maar een onderliggend budget is.

De heer Kocken begrijpt dat de systematiek voor een aantal collega's nog steeds niet duidelijk is. Wellicht kan straks in de pauze een korte ambtelijke toelichting volgen, zodat bij de behandeling van het voorstel “Utrecht Verhaalt” over de inhoud en niet uitsluitend over de financiën wordt gesproken.

De voorzitter wil de commissie toch de ruimte geven om bij de behandeling van agendapunt12 ook in te gaan op de financiële consequenties. Overigens zal zij wel een korte pauze inlassen zodat eventuele technische vragen over agendapunt 12 ambtelijk kunnen worden beantwoord.

8. Statenbrief Koersdocument Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW)

De voorzitter deelt mede dat er geen technische vragen zijn gesteld.

Mevrouw Boelhauer constateert dat dit een groot project is, met vele deelprojecten, waarin veel geld is geïnvesteerd. Opvallend is dat de ambitie in de toekomst niet minder is terwijl er toch weinig continuïteit lijkt te zijn. Zij leest dat GS wat betreft budgettering een toekomstig college niet voor het blok wil zetten. Echter, GroenLinks wil voorkomen dat alle gedane inspanningen gaan stranden. Zij vraagt hoe de gedeputeerde en de fracties hier tegen aan kijken.

Mevrouw Versteeg leest dat de borging van de NHW in gemeentelijke bestemmingsplannen een zorgpunt is. Is dit een zorgpunt in alle betreffende gemeenten of zijn er gemeenten bij naam te noemen waar dit al dan niet speelt? Het is de bedoeling dit punt op te nemen in de ruimtelijke agenda met de betreffende gemeenten, echter, de daarbij opgenomen teksten zijn nogal zacht. Voorbeelden zijn: “door middel van gerichte communicatie ervoor te zorgen dat de NHW ook onderdeel wordt van.” Daarmee kan men vele kanten op. Gezien de doelstelling van de Unesco status, zou het volgens D66 passend zijn om hier wat harder in te staan bij het vaststellen van de agenda. Unesco heeft ook opmerkingen gemaakt over het ruimtelijk vastleggen van de buffers rondom de waterlinie. Hoe wordt er tegen aan gekeken om juist hiervoor een PIP in te zetten? Daarmee kunnen zaken zoveel mogelijk in één keer duidelijk worden geregeld, bij voorkeur in goed overleg met gemeenten. Gesproken wordt over natuurbeleid 3.0; wordt hiermee het recentelijk vastgestelde natuurbeleid 2.0 bedoeld?

De heer Schaddelee constateert dat er nu voor de NHW een bedrag van een half miljoen euro wordt uitgetrokken. De rest wordt opgehouden. Hij vraagt of in beeld is hoeveel geld er nodig is voor de andere onderdelen van het plan oftewel hoe een volgende coalitie in dit opzicht voor het blok kan worden gezet. Hij sluit zich aan bij de vraag van D66 over het provinciale inpassingsplan. Het gaat hier om een prachtig project. Is het mogelijk dit ook voor de Oude Hollandse Waterlinie te doen?

De heer Driehuijs laat weten dat de PvdA instemt met dit koersdocument. De koers bevat de elementen “herkenbaar, beleefbaar en toegankelijk”. Het is goed cultuurhistorie naar de toekomst toe te behouden maar dat kan alleen als dat letterlijk en figuurlijk door mensen wordt gedragen. De NHW is een provinciale taak geworden. Hij sluit zich aan bij de vraag van GroenLinks in hoeverre het opportuun is nu voor 1 of 2 jaar iets te regelen maar het vanaf 2016 te laten afhangen van coalitiebesprekingen. De PvdA meent dat dit zo met provinciale taken niet werkt. Zo wordt er bv. ook niet omgegaan met een provinciale taak op het gebied van Wegen. Waarom wordt dat wel gedaan bij de NHW? Wanneer restauraties niet worden onderhouden, dan had de restauratie in feite achterwege kunnen blijven. Er moet dan ook blijvend worden geïnvesteerd in de NHW, juist ook om de gedane investeringen niet verloren te laten gaan. Het is goed dat een thema als ondernemerschap terugkomt, zeker met het oog op de forten die een bepaalde bestemming kunnen krijgen. Forten hebben diverse gebruikers, echter, er zijn ook 5 forten die nog geen bestemming hebben. De PvdA maakt zich daar zorgen om. Het niet gebruiken en het niet in de ogen en harten van mensen zijn, heeft het gevaar van verloedering in zich. Ook een verloederd fort kan onderdeel uitmaken van erfgoed maar het zou jammer zijn wanneer dat door overwoekering op een gegeven moment niet meer terug te vinden is. Hij vraagt of er voor deze 5 locaties gebruik in zicht is. Wil het GS actief een rol spelen om daarvoor passend gebruik te vinden?

De heer Marchal deelt mede dat de SGP zich in voorliggend voorstel kan vinden, met name omdat er incidenteel voor 2 jaar geld beschikbaar wordt gesteld. Het is een goede zaak dat er voor een volgende collegeperiode eerst pas op de plaats wordt gemaakt. Een nieuw college moet de ruimte krijgen om zelf nieuwe prioriteiten vast te stellen. Wellicht komt men dan weer op dit dossier uit. Niemand zit erop te wachten dat gedane inspanningen teniet worden gedaan maar de financiële consequenties kunnen op dit moment niet worden overzien; dat alles is aan een nieuw college om te beslissen.

De heer Kocken deelt mede dat de VVD zich kan vinden in de inspiratie en de ambitie die uit dit document spreken. Dat is een goede manier om rijkstaken aan te pakken. Het is een goede zaak dat er geen geld wordt uitgegeven wanneer er nog geen budget is. Zijn fractie is het dan ook eens met de insteek van GS ten aanzien van de periode 2014-2015 zodat een nieuw college een eigen afweging kan maken.

De VVD is van mening dat men zich niet blind moet staren op de Unesco nominatie. Wanneer die nominatie niet wordt verzilverd, kan men evengoed mooie dingen doen met de waterlinie. De nominatie kan zelfs nadelen hebben. Wat de VVD betreft moet vooral worden gefocust op de opgave die er ligt, nl. het behouden van erfgoed en deze functioneel maken voor de inwoners van de provincie Utrecht. Daarbij past cultureel ondernemerschap en schakelen met andere partijen die eigenaarschap kunnen realiseren. Mogelijk dat dit breed wordt gedragen vanaf het moment dat het Linie museum wordt geopend, zo wordt in dit document aangegeven. Echter, met de opening van één museum is de hele waterlinie nog niet in het hart van de Utrechters gesloten, daar is meer voor nodig. De provinciale organisatie moet goed kunnen schakelen met inwoners en ondernemers die goede ideeën hebben en een goede bestemming weten te vinden voor de vijf forten.

Mevrouw Broere deelt mede dat de PVV met dit koersdocument kan instemmen. In het overzicht van de prioritaire projecten staat o.a. dat de vaarroute tussen Kromme Rijn en Fort Rijnauwen € 1,5 miljoen kost. Zij vraagt wat er voor dat bedrag moet gaan gebeuren. Bij fort Honswijk en fort Everdingen wordt gesproken over een consolidatie van € 6 miljoen. Zij vraagt waar het enorme verschil vandaan komt met de consolidatie van het fort Tienhoven.

Gedeputeerde Pennarts memoreert dat zij deze commissie reeds eerder gefragmenteerd heeft geïnformeerd over de ontwikkelingen rond de NHW. De vijf betrokken provincies nemen de regie over van het rijk. Dat heeft geresulteerd in de twee voorliggende documenten. Zij is blij dat de commissie daar positief op gereageert. Zij wil graag op een later moment met deze commissie gedurende een dagdeel bijzondere fortenlocaties bezoeken om zo kennis te nemen van wat er in de NHW speelt. De voorzitter constateert dat deze suggestie van de gedeputeerde op instemming kan rekenen. Gedeputeerde Pennarts zegt toe dat zij dit t.z.t. zal gaan organiseren. In dit document wordt een wat andere aanpak beschreven dan voorheen. In het verleden werd er fors geïnvesteerd in de restauratie van forten. In de afgelopen periode was daar een bedrag van € 70 miljoen mee gemoeid; de helft kwam voor rekening van de provincie Utrecht. Het grootste deel van de waterlinie loopt ook door de provincie Utrecht. Nu wordt er voor een andere aanpak gekozen. Met behulp van ondernemers en eigenaren wordt onderzocht wat mogelijk is en de provincie kijkt vervolgens naar de financiering van een onrendabele top. Dat leidt tot een ander financieel overzicht. De forse opgave is met behulp van de nieuwe realistische financieringsstrategie teruggebracht. Expliciet wordt in het document aangegeven dat de financiering rond is omdat er een beroep op de Voorjaarsnota wordt gedaan en omdat er vanuit de portefeuille bij het onderdeel erfgoed restauraties kan worden bij gefinancierd. Het werk staat beslist niet stil maar de provincie neemt geen voorschot op de toekomst. Immers, er is geen doorlopende financiering voor de NHW zodat daarover geen afspraken voor de toekomst kunnen worden gemaakt. De commissie kan ervan overtuigd zijn dat zij een omschrijving zal aanleveren voor het overdrachtdocument voor de volgende onderhandelaars dat een goed beeld geeft van de kosten en de uitvoering van de NHW in een realistisch scenario. Het is terecht te stellen dat er op dat vlak heel veel is geïnvesteerd. Het gaat om zeer waardevol erfgoed met grote ontoegankelijke stenen projecten. Nu worden er kinderopvang, horeca, kantoren, schietverenigingen e.d. in de NHW ondergebracht maar het is nog steeds niet afgerond. Utrecht heeft wat betreft de waterlinie van alle provincies de grootste opgave. In de komende periode heeft zij in haar portefeuille geld gevonden voor de restauratie. In de Voorjaarsnota is er geld beschikbaar gesteld voor een bijdrage aan het projectbureau. Er is een doelstelling die betrekking heeft op de Unesco nominatie, maar ook moet het ensemble in stand worden gehouden. Dat wordt tezamen met vijf provincies gedaan. Gelderland en Utrecht nemen de grootste rol op zich omdat zij het grootste deel van de waterlinie hebben. Ook Brabant, Noord-Holland en Zuid-Holland participeren in dit grote project.

De heer Driehuijs vraagt hoe dit zich verhoudt tot de nieuwe provinciale taak. Het wegbudget houdt in 2016 toch ook niet op in de hoop dat de nieuwe onderhandelaars daar geld voor vrij maken?

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat de cultuuragenda weinig structurele middelen bevat. Dat geldt niet voor het onderdeel Mobiliteit dat meer structurele langdurige financiering heeft, zodat daarover plannen over een langere periode kunnen worden ingediend. Dat is voor cultuur lastiger. Zij onderkent dat, wanneer het project nu stil zou worden gelegd omdat er geen zicht is op langjarige financiering, de gehele ontwikkeling van de Waterlinie in feite wordt stilgelegd en dat is uitermate onwenselijk. Om die reden heeft zij bijgefinancierd en zo de meest nijpende financiële behoefte gevuld. Het oorspronkelijke bedrag voor de NHW van € 35 miljoen is teruggebracht naar € 13,5 miljoen maar dienaangaande legt zij geen claim neer. Het is belangrijk dat de provincies een document hebben hoe zij met de NHW kunnen doorgaan.

De cultuurportefeuille bevat een aantal provinciale kerntaken, w.o. de borging van erfgoed. Daar kan een structurele financiering voor worden afgesproken maar dat is nu niet het geval. Toch moet men beleidsinhoudelijk door. Daarom is er wel een visie geformuleerd maar wordt er geen claim op de toekomst gelegd. Het zou mooi zijn geweest wanneer de cultuurportefeuille meer structurele middelen had, dan was er voor de NHW een ander financieel plaatje ontstaan.

Geconstateerd werd dat de borging van de NHW bij gemeenten niet altijd even goed geregeld is. Dat wordt nu voor een deel ondervangen door de PRS en de PRV. De provincie gaat daarnaast met gemeenten apart in gesprek hoe de borging kan worden verbeterd, ook de bestemmingsplannen. Een provinciaal inpassingsplan ligt bij gemeenten erg gevoelig. Dat is één keer, op verzoek van de gemeente zelf, voor de Grebbelinie tot stand gekomen. Getracht wordt het instrument van de PIP bij de NWH te vermijden, maar met gemeenten wordt wel gesproken over de borging van de NHWL. Overigens zien gemeenten dat belang wel degelijk, zij het dat het hier en daar beter kan.

De ChristenUnie vroeg hoeveel geld er voor de restauratie nodig is. Voor de komende periode is de financiering van het projectbureau geregeld via de Voorjaarsnota. Getracht wordt via de Erfgoedparrels iets te doen, nu er wat meer budget is. Voor het overige ligt de afweging bij de nieuwe onderhandelaars.

Melding werd gemaakt van de 5 forten waarvoor nog geen bestemming is gevonden. Overigens hebben die forten wel een eigenaar. Sommige forten hebben bewust geen andere bestemming gekregen, bv. omdat er vleermuizen in huizen zodat daar de natuurfunctie het best kan worden gewaarborgd, bv. wanneer Staatsbosbeheer of Natuurmonumenten de eigenaar van dat fort is. Ook leveren nieuwe bestemmingen van forten bij omwonenden dikwijls bezwaren op, omdat het vaak om prachtige en rustige locaties gaat. De provincie gaat via een stichting Liniebreed Ondernemen met maatschappelijke partners actief aan de gang om ontwikkelingen in de forten mogelijk te maken.

De VVD ging in op de Unesco nominatie met daarbij de kanttekening dat men zich op zo'n titel niet blind moet staren. Gedeputeerde Pennarts verwijst naar de Unesco locaties Beemster en de Stelling van Amsterdam. Deze Unesco locaties leggen de regio en de ondernemers geen windeieren. Het gaat om een ultieme internationale kwaliteitskwalificatie van erfgoed, waarmee veel bezoekers uit het buitenland kunnen worden aangetrokken. Daarmee is ook de ruimtelijke borging en bescherming beter geregeld. Soms kan dit ook heftig zijn. Zo was er in Nieuwegein een pittige kwestie die te maken heeft met Unesco, de verbreding van het Lekkanaal en met industrieterrein het Klooster. Dat zijn ingewikkelde discussies. Unesco is een breed gevoelde ambitie en is altijd onderdeel geweest van het koersdocument van de NHW. De staatssecretaris heeft in de vorige periode benadrukt dat hij die nominatie in 2017-2018 voor de waterlinie ambieert. Daar schaaft spreekster zich achter.

Gesproken werd over de vraag hoe men de waterlinie in het hart van de mensen kan brengen. Inderdaad kan dat niet alleen met het Waterliniemuseum. Wel is het museum op een bijzondere locatie gehuisvest. Er wordt kennis overgedragen maar het is ook een prachtige doe en een beleefplek waar het gaat om de systematiek van de waterlinie.

Terugkomend op de vaarroute Kromme Rijn, geeft gedeputeerde Pennarts aan dat dit een recreatieproject is. De NHW is cultuurhistorisch erfgoed maar heeft veel verbindingen met natuurontwikkeling en recreatie. Zij zal zorgen dat de commissie nader geïnformeerd over de besteding van de € 1,5

miljoen inzake genoemde vaarroute. Datzelfde geldt voor de consolidatie van de zeer grote forten Honswijk en Everdingen, die veel grond en opstallen hebben. De commissie zal hierover nader worden geïnformeerd. Het gaat in beide gevallen om de mooiste maar ook meest ingewikkelde locaties van de NHW. Fort Everdingen is onlangs door het rijk te koop aangeboden terwijl de regio wat betreft fort Honswijk nog een slag om de arm wil houden om invloed te houden op de bestemming van het fort.

Op de vraag van D66 of bekend is hoe de borging van de NHW in de specifieke gemeenten geborgd is, antwoordt gedeputeerde Pennarts dat zij niet weet hoe dit bij de individuele gemeenten zit. Ook deze vraag zal zij schriftelijk beantwoord.

Voorts bevestigt zij dat het in de tekst moet gaan om Natuur 2.0 in plaats van Natuur 3.0.

De voorzitter constateert dat de discussie over dit agendapunt is afgerond.

9. Presentatie Erfgoedmonitor

Gedeputeerde Pennarts memoreert dat eerder met deze commissie is gesproken over de Erfgoedmonitor. In deze presentatie wordt zichtbaar waar deze monitor toe leidt. De monumentenwacht heeft de restauratiestaat van alle panden geïnspecteerd. Ook zijn er met behulp van extrapolatie analyses voor alle historische panden gemaakt. De provincie zal deze monitor gaan gebruiken als basis voor de Erfgoedparels omdat dit een objectivering geeft van de restauratieachterstand, verdeeld in categorieën. Deze monitor is ook richtinggevend voor eigenaren en voor andere fondsen voor de beoordeling van een restauratieaanvraag. De provincie Utrecht heeft de eerste Erfgoedmonitor gemaakt maar ook Gelderland en Noord-Holland zijn bezig dit instrument te ontwikkelen.

De heer Gert Jan Zijp van de Monumentenwacht en de heer J.H. de Jong geven een presentatie over de Erfgoedmonitor en de Erfgoedmonitor online.

De voorzitter dankt beide heren voor deze inzichtelijke presentatie.

Gedeputeerde Pennarts constateert dat de provincie Utrecht de goede dingen doet. Uit de Erfgoedmonitor blijkt dat de buitenplaatsen met de grootste restauratieachterstanden te kampen hebben. Onderdeel daarvan is het groen, omdat het gaat om het ensemble van buitenplaatsen en omliggende parken. Noodgedwongen moet er worden gefocust omdat het budget voor de Erfgoedparels kleiner is dan de periode daarvoor. Toch is er een goede keuze gemaakt voor de buitenplaatsen, gevolgd door verdedigingswerken als de forten. Ook voor industrieel erfgoed geldt de conclusie dat achterstanden in te halen zijn op basis van de extra middelen die naar zij hoopt door PS beschikbaar worden gesteld in het kader van de Voorjaarsnota. Dan zal er een wat completer voorstel aan PS worden voorgelegd.

De ChristenUnie stelde de vraag of de restauratieopgave voor de provincie Utrecht niet veel te groot is. Gefocust wordt op het matige en slechte onderhoud. Daarvan komt 50% via het Parelfonds beschikbaar en de andere helft via de noodzakelijke cofinanciering. Concreet gaat het dan om een bedrag van € 3 miljoen per jaar (€ 1,5 miljoen van de provincie en € 1,5 van de rijksoverheid) en zo kan de achterstand gedurende 15 jaar substantieel worden weg gewerkt. De provincie doet niets met monumenten waar niemand zich aan wil verbinden of waarvoor geen financiering beschikbaar is.

Het geld van de provincie heeft een prachtig multiplier effect, nl. verdubbeling door het rijk en verdubbeling van het geld door bijdragen uit andere fondsen. Met dat geld kan daadwerkelijk goede voortgang in de restauratieachterstand worden gemaakt. Aan het eind van dit jaar zal zij een nieuw voorstel aan PS voorleggen voor de verdeling van de middelen van het Parelfonds.

De heer Kocken begrijpt dat de gedeputeerde t.z.t. met een voorstel zal komen waarin de scope wat zal worden verbreed. Hij adviseert in dat voorstel te borgen dat de focus niet moet worden versnipperd, gelet op de beperkte middelen. Het geld moet doelgericht worden ingezet en maximaal aansluiten op verdienmogelijkheden, externe financiering en volgens de logische redenering dat als het ene project wordt opgepakt het andere project wellicht sneller financiering zal krijgen van andere partijen.

De heer Marchal begrijpt dat er in de verschillende gemeenten sprake is van een verschillend onderhoudsniveau, variërend van redelijk tot slecht. Hij vraagt of bekend is hoe het mogelijk is dat er dergelijke verschillen zijn ontstaan. Heeft dat te maken met prioriteiten in gemeentelijk beleid?

De heer Driehuijs constateert dat de middelen beperkt zijn en dat er goed zicht is op de resterende restauratie opgave. Dat betekent dat er keuzes moeten worden gemaakt. De PvdA begrijpt dat, maar staat op het standpunt dat ook in dit dossier “regeren vooruitzien is”. Er kan niet alleen op de grootste achterstanden worden gefocust. Wanneer andere monumenten buiten beschouwing worden gelaten, zullen deze over enkele jaren grote achterstanden hebben. Er moeten keuzes worden gemaakt maar tegelijkertijd moet het brede beeld zichtbaar blijven. Houdt keuzes maken en prioritering ook in dat alle 2869 objecten hoe dan ook overeind moeten worden gehouden? Deze vraag stelt hij met enige schroom. Tijdens de molendag bezocht hij enkele identieke molens. De vraag kwam toen op of men identieke molens in lengte van jaren in stand kan en moet houden. Voor het nageslacht is het wellicht goed enkele exemplarische voorbeelden overeind te houden. Met de grootste terughoudendheid kan hij zich voorstellen dat voorzichtig verkend wordt of er op dat terrein keuzes kunnen worden gemaakt. Wellicht komt men dan uit op de afweging dat het beter is 17 kwalitatief goede molens overeind te houden dan alle molens, ook de molens met grote restauratieachterstanden. Hij vraagt of de gedeputeerde daartoe een aanzet kan geven en het resultaat daarvan aan deze commissie ter beoordeling wil voorleggen.

De heer Kocken kan zich vinden in de woorden van de heer Driehuijs. Hij vraagt de gedeputeerde in beeld te brengen in hoeverre het gaat om rijksmonumenten en andersoortige monumenten, waar het gaat om restauratieachterstanden. De provincie heeft geen invloed op de status van rijksmonumenten. Bij besteding van middelen en het aanbrengen van focus is het goed niet alleen de categorie maar ook de kwaliteit van het monument te laten meewegen.

Mevrouw Versteeg vindt deze Erfgoedmonitor een waardevol instrument. Zij sluit zich aan bij de woorden van de heer Driehuijs. Modern erfgoedbeleid met een steeds groter wordende achterliggende geschiedenis vraagt om keuzes. Zij onderschrijft dat in dat opzicht zeker niet alles kan worden gedaan. Dat bewijst deze Erfgoedmonitor ook. Deze monitor is erg behulpzaam bij het agenderen van dit vraagstuk en bij het voeren van de discussie. Zij beveelt voorts aan met de monumentenwacht op stap te gaan. De bevoegenheid van de medewerkers is erg inspirerend.

De heer Schaddelee sluit zich bij de laatste woorden van D66 aan. De Erfgoedmonitor biedt een uitstekend beeld en overzicht. Voorts deelt hij mede dat hij zich eerst nog wil beraden over het voorstel van de PvdA. Voorts vraagt hij of de Erfgoedmonitor openbaar is. Hij zou deze graag breder willen delen.

Gedeputeerde Pennarts gaat in op de verbreding van de scope van het Parelfonds die niet moet leiden tot een versnippering en moet aansluiten op extra financieringsmogelijkheden, zoals o.a. door de VVD werd betoogd. Het grootste gebrek zit nog steeds bij de buitenplaatsen, gevolgd door andere categorieën. Dat zal zeker richtinggevend zijn in de prioritering van middelen. Het gemeentelijk beleid ten aanzien van monumenten is divers. Dat heeft te maken met het belang dat aan erfgoed wordt gehecht maar vooral wordt dit veroorzaakt door de financiële situatie van een gemeente. Een gemeente kan ook gemeentelijke monumenten onderhouden, vaak ook woonhuizen, maar dat gaat niet altijd met een budget gepaard. De gemeente Vianen heeft na de stad Utrecht in de provincie de meeste rijksmonumenten. Dat zal een ander beleid met zich meebrengen, dan het beleid van een gemeente waar minder oude objecten te vinden zijn.

De heer Marchal begrijpt dat dit ook te maken heeft met de prioriteiten van gemeenten in de afgelopen tientallen jaren.

Gedeputeerde Pennarts bevestigt dat dit wel meespeelt maar het heeft ook te maken met de financiële slagkracht van bewoners van panden. Zo is het ook moeilijk om voor industriële panden exploitatie te vinden. Niet ieder pand leent zich gemakkelijk voor een herbestemming. In feite komt de helft van de monumenten niet eens in beeld voor een restauratiebijdrage. Dat wil niet zeggen dat mensen dat niet graag zouden willen of dat het gebrek niet nijpend zou zijn. Gemeenten spelen niet zozeer een rol wat betreft de inzet van de provincie. Het gaat vooral om de kwaliteit en de situatie van het object. Objecten worden altijd op hun eigen merites beoordeeld maar de publiekstoegankelijkheid speelt daarin altijd wel een rol. De provincie stelt geen middelen beschikbaar voor monumenten die niet toegankelijk zijn. De vraag werd gesteld of al die 2869 monumenten wel bewaard moeten blijven c.q. of daarin keuzes kunnen worden gemaakt. De keuze tot sloop zal nooit door de provincie worden gemaakt. Wel kan er worden gesorteerd op het feit dat monumenten er niet altijd meer zullen zijn. Het voorbeeld van de molens werd zojuist genoemd. De landschappelijke waarde en de uitstraling van een monument is van belang maar ook het draagvlak. Zijn er mensen die bereid zijn zich daarvoor in te spannen en zich mede eigenaar van een object voelen? Ook het publieksbereik en de openstelling spelen een rol. Er zijn kerkgebouwen die niet open staan voor publiek maar wel een restauratiebehoefte hebben. Het is juist wat D66 stelde, dat modern erfgoedbeleid inhoudt dat er ook keuzes worden gemaakt. Dat is ook noodzakelijk met de beperkte beschikbare middelen. De Erfgoedmonitor helpt dat te objectiveren. Inderdaad is het goed te vragen te stellen hoe uniek een object is, als er meerdere identieke objecten zijn. Er zijn ook organisaties die een dergelijk denkproces op gang brengen, nl. onderbouwen van hetgeen al dan niet wordt gerestaureerd.

De heer Driehuijs verduidelijkt dat ook hij “pijn in zijn buik krijgt” bij de gedachte dat restauratie van bepaald erfgoed, wegens de beperkte financiële middelen, niet meer mogelijk zou kunnen zijn. Hij heeft beslist niet voor sloop gepleit. De vraag was eigenlijk of in standhouding van al het erfgoed nog wel mogelijk is, omdat er veel minder geld beschikbaar is. Ook is het niet goed om als provincies niets te doen aan de rijksmonumenten. Wanneer restauratie jarenlang achterwege blijft, komt men uiteindelijk toch voor ingrijpende keuzes te staan. Dat geldt niet voor beeldbepalende gebouwen en mooie molens met enthousiaste vrijwilligers. Daar speelt dat vraagstuk niet, immers, daar is draagvlak voor. Echter, er zijn ook molens die al jarenlang ontmanteld zijn, zonder kap of wiken. Zijn pleidooi is om op een verfrissende manier naar het erfgoed te kijken.

Gedeputeerde Pennarts begrijpt heel goed wat de heer Driehuijs bedoelt. Als er sloop aan de orde is, dan wordt daartoe meestal besloten door de eigenaar of de gemeente waarin het meestal in slechte staat verkerend object zich bevindt. De vraag “wat wel of niet” hoort inderdaad thuis in het erfgoedbeleid. Spreekster verwijst naar de steenovens. Een aantal daarvan is rijksmonument. Enkele zijn in dermate vervallen staat, dat de vraag aan de orde komt of daar nog wel in moet worden geïnvesteerd. Als er keuzes moeten worden gemaakt dan is het zaak te beargumenteren waarom wel of waarom niet.

De heer Driehuijs memoreert dat één van de restauratiecriteria voor buitenplaatsen is dat het om een rijksmonument moet gaan. Het is makkelijk voor een overheid om een object als monument aan te wijzen en dan te stellen dat het wel goed zal komen. Zo werkt het niet. De rijksoverheid heeft een taak als het gaat om de rijksmonumenten, maar ook de provincie. De gemeentelijke overheid kan een beeldbepalend object aanwijzen als monument, ook om sloop te voorkomen wanneer er op een locatie wilde plannen zijn. Daarmee is niet geborgd dat een monument tot in lengte van jaren behouden blijft. Zijn vraag is wat de kwalificatie van een rijksmonument, een provinciaal monument of een gemeentelijk monument inhoudt. Hoe wordt dat gematerialiseerd, welke bijdragen van wie kunnen er worden verwacht om het in stand te houden?

Mevrouw Boelhouwer memoreert dat er in het provinciale erfgoedbeleid wordt gewerkt met 7 criteria. Rijksmonument is daar één van, maar ook beleefbaarheid en toegankelijkheid, cofinanciering e.d. Zij stelt voor dat, wanneer er een keuze tussen monumenten moet worden gemaakt, de omgeving of spreiding van objecten over gemeenten ook een rol moet spelen.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat dit ook gebeurt. De eerste vraag is altijd wat de betekenis van de kwalificatie als rijksmonument betekent. Dat betekent dan dat een object het waard is om beschermd te worden. Die bescherming is beslist geen garantie maar het geeft wel toegang tot middelen die anders niet beschikbaar zijn. Bij het beschikbaar stellen van restauratiemiddelen spelen zaken als uniciteit, de mate van cofinanciering, toegankelijkheid, cultuurhistorische waarde een rol bij de afweging of een monument al dan niet moet worden ondersteund. Ook een rijksmonument is niet verzekerd van steun. Dat kan ook niet, gezien de grote hoeveelheid monumenten. De kwalitatieve criteria worden nu al in de afweging meegenomen. Zij bevestigt dat de provincie uitsluitend middelen inzet voor de restauratie van rijksmonumenten. Er bestaan geen provinciale monumenten maar wel gemeentelijke monumenten. De provincies hebben van het rijk de gedelegeerde taak om de restauratie van rijksmonumenten te ondersteunen en een adviesrol bij de aanwijzing van monumenten.

De heer Kocken vraagt of, wanneer het om rijksmonumenten gaat, de afweging of een monument terzijde moet worden gelegd of niet, afhankelijk is van het rijk. Wat is de beleidsvrijheid van de provincie op dit terrein?

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat de provincie binnen de kwalificatie rijksmonumenten totale beleidsvrijheid heeft. Dat heeft ertoe geleid dat de provincie zich in de afgelopen periode op de buitenplaatsen heeft gefocust, gelet op de beperkt beschikbare middelen. Nu kan de scope worden verbreed. De deelverzameling is rijksmonumenten met de daarbij behorende kwalificatie, maar de provincie maakt de afweging in het monumentenbeleid wat betreft ernst, uniciteit, cultuurhistorische waarde, toegankelijkheid, beschikbaarheid van cofinanciering e.d.

De heer Driehuijs vraagt of die criteria ook worden betrokken in de adviesrol van de provincie richting de aanwijzing van rijksmonumenten.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat deze criteria geen rol spelen in de provinciale adviesrol voor aanwijzing van een rijksmonument maar wel bij het besluit wat er wordt gesteund en waarvoor middelen voor restauratie worden bestemd. De RCE is het orgaan, door het rijk ingesteld, dat dienaangaande verantwoordelijkheden heeft. De provincie heeft de gedelegeerde verantwoordelijkheid voor de in standhoudingsmiddelen.

10. Statenbrief definitieve inzet garantstelling EYOF Utrecht 2013

De heer Boer spreekt van een “shockerende notitie”. De meeste moeite heeft hij met de opmerking in het stuk dat iedereen tevreden is, behalve de Utrechtse sportverenigingen en de bevolking. De vraag kwam bij hem op voor wie dit festijn nu eigenlijk bedoeld was: voor de incrowd of was het voor de Utrechters? Ook wordt opgemerkt dat EYOF in het algemeen door de supporters en door de mensen die het georganiseerd hebben als een groot succes werd aangemerkt. Dat is hetzelfde als de slager die zijn eigen vlees keurt: dat is bepaald niet objectief. Voorts werd melding gemaakt van een mediawaarde van € 2, 8 miljoen. Graag hoort hij waar dat bedrag op is gebaseerd. Ook wordt € 4,8 miljoen genoemd aan additionele bestedingen. Zo werd er € 3 miljoen aan hotelkamers besteed maar dan blijft er weinig over voor extra bestedingen.

Mevrouw Boelhouwer vindt het jammer dat zich een financiële misser heeft voorgedaan, omdat het een mooi evenement geweest is, vooral voor sporters en publiek. Reeds in januari heeft zij gemeld dat GroenLinks kan leven met de provinciale garantstelling, temeer daar uit onderzoek is gebleken dat dit evenement veel heeft opgeleverd. Ook was het een bijzonder complexe operatie waarvoor leerpunten waren aan te geven, zoals lokale clubs er beter bij betrekken en mensen laten doen waar ze goed in zijn. GroenLinks trekt de conclusie dat hiervan met het oog op toekomstige evenementen kan worden geleerd.

De heer Boer memoreert dat de SP geen voorstander van dit evenement was maar dat nog steeds niet is. Tussendoor had de SP twijfels. Het is overigens zeker niet alleen maar kommer en kwel. Er zijn ook onderdelen van EYOF heel goed verlopen. Overigens spreekt hij in deze vergadering nog geen eendoordeel over voorliggende statenbrief uit.

Mevrouw Nap constateert dat het evenement de provincie € 236.000 meer kost, terwijl vooraf rekening was gehouden met € 250.00 meerkosten; uiteindelijk heeft EYOF minder gekost dan waarmee rekening was gehouden. In die zin vallen de meerkosten enigszins mee. Het is opvallend dat bij dergelijke voorstellen betreffende EYOF, de Giro d'Italia of de start van de Tour de France altijd als argument wordt aangevoerd dat het een groot economisch voordeel oplevert en een mediaboost voor Utrecht. Dat kan h.i. toch als een gelegenheidsargument worden betiteld. Het gaat vooral om “machtig mooie sportevenementen” die door de provincie Utrecht worden ondersteund. Zij pleit ervoor eerlijk te zijn. EYOF was een prachtig sportevenement, vele jongeren hebben daaraan meegedaan en hebben hun enthousiasme over de sport op anderen overgebracht. Er hebben veel mensen van genoten maar dat is het dan ook. Het is onwenselijk dat er vervolgens met allerlei andere argumenten wordt geschermd.

De heer Driehuijs memoreert dat reeds eerder is afgesproken dat de provincie het EYOF zou steunen, inclusief een garantstelling. De ze statenbrief is een logische vertaling van de eerste keuze die is gemaakt. De PvdA sluit zich aan bij de inbreng van het CDA. Het ging om een zinvolle besteding van de middelen. In tegenstelling tot mevrouw Nap staat spreker op het standpunt dat EYOF Utrecht daadwerkelijk op de kaart heeft gezet. Duizenden jongeren en veel pers uit heel Europa zijn naar Utrecht gekomen. Uiteraard kan niet zomaar worden bere-

kend hoeveel dat uiteindelijk heeft opgeleverd, maar evident is wel dat dit een groot effect heeft gehad, temeer daar het woord UTRECHT tijdens het evenement veelvuldig zichtbaar was. Die tendens is ook in de wereldpers waarneembaar. Gesteld werd dat “Utrecht het leuke Amsterdam is”. In allerlei overzichten komen de stad Utrecht en de Utrechtse regio’s in beeld. EYOF draagt daar wel degelijk aan bij hoewel dat niet mathematisch kan worden berekend. Hij is ervan overtuigd dat er zeker een middellang en lange termijn effect aanwezig is.

Mevrouw Nap merkt op dat mensen, die in Utrecht komen winkelen, ook wel weten dat het hier leuker is dan in Amsterdam. Daarvoor behoeven er geen evenementen te worden georganiseerd.

Gedeputeerde Pennarts wijst erop dat er een instituut is ingeschakeld om te enquêteren hoe mensen EYOF hebben ervaren. Ook de reactie van de inwoners is gepeild. Het gaat erom dat er dus wel degelijk een objectieve meting is uitgevoerd. Wat betreft de mediawaarde is het niet ongebruikelijk om bij dergelijke grote evenementen de plaatsing in de pers van een waarde te voorzien: op welke pagina, hoe groot is het artikel e.d. Dat geeft een goed beeld van de impact dat een evenement heeft gehad. Dit evenement heeft wel degelijk een economische impact. Overigens onderschrijft zij ook de woorden van mevrouw Nap dat het hier om een prachtig evenement ging. Vooral de deelnemers waren erg enthousiast. Ook onderschrijft spreekster het pleidooi van de PvdA dat het ook gaat om de toeristische en recreatieve waarde en het op de kaart zetten van een stad. Destijds had het ook te maken met de Olympische ambitie 2028 in het Utrechtse. Dat is nu niet meer aan de orde maar het EYOF heeft wel weer een rol gespeeld bij het binnenhalen van de Toer de France. Destijds besloot de provincie dat sport een beleidsonderdeel was maar dat is nu niet meer aan de orde. Dat kleurt ook de blik en de terugkoppeling van het evenement. De overschrijding van de kosten is lager dan waar destijds rekening mee werd gehouden. Zij is blij dat het evenement met dit bedrag kan worden afgesloten. Zij is ook blij met de gematigd positieve reacties van deze commissie.

11. Stateninformatie jeugdzorg

Mevrouw Alsem constateert dat er in de jeugdzorg nog steeds wachtlijsten zijn. Er staan 115 kinderen op de bruto wachtlijst en 31 kinderen op de netto wachtlijst. Het aantal aanmeldingen is licht gestegen. De indicatiestelling duurt ca. 8 weken. Uit de verhouding tussen residentiële en ambulante zorg, blijkt dat de residentiële zorg nog steeds 47% is terwijl dat minder moet worden.

Op pag. 19 wordt ingegaan op de evaluatie van de experimenten en de buurtteams. Uit een tussentijdse evaluatie blijkt dat door de inzet van de buurtteams kwalitatief hoogwaardige hulp sneller en laagdrempeliger wordt ingezet, waarmee escalatie van problemen wordt voorkomen. Daarmee wordt ook de instroom in zwaardere vormen van hulpverlening voorkomen. Dat is ook wat wordt beoogd. Wellicht moet de conclusie zijn dat het binnen de huidige systematiek nooit gaat lukken om af te komen van de wachtlijsten en de residentiële zorg.

Voorts constateert zij dat er in de jeugdzorg daadwerkelijk sprake is van een omslag. De inzet was snellere hulp, flexibele inzet e.d. Dat lijkt te gaan lukken. Tijdens het druk bezochte en succesvolle congres “Jeugdzorg in zicht” bleek haar dat de bewegingen in de jeugdzorg werkelijk zichtbaar worden. De staatssecretaris meldde dat die omslag vooral in de provincie Utrecht merkbaar is en daar kan men trots op zijn.

De heer Marchal deelt de mening van de VVD dat er positieve ontwikkelingen gaande zijn. Er blijven wel zorgpunten maar die kan men niet zomaar van tafel krijgen. De beweging is goed. De SGP hoopt op een goed vervolg. Ook is het belangrijk dat de financiële problemen boven tafel komen.

De heer Boer begrijpt dat alle gemeenten, wat betreft de dekking, een 80% verklaring hebben afgegeven, met uitzondering van Food Valley die slechts 70% heeft gegarandeerd. Hij vraagt waar dat door wordt veroorzaakt. Voorts vraagt hij of er informatie bekend is over de rechtszaak die gemeenten richting provincie hebben aangespannen.

Mevrouw Van Viegen deelt mede dat zij zich aansluit bij de punten die door de VVD naar voren zijn gebracht. Positieve waardering is er voor het feit dat het aantal OTS afneemt. Naar aanleiding van de 80% budgetgarantie aan zorginstellingen merkt zij op dat haar fractie begrijpt dat er geen sprake kan zijn van 100% garantie omdat gemeenten zelf nog met veel onduidelijkheid te kampen hebben. Inmiddels is die duidelijkheid er wel bij gemeenten. Het is ook wenselijk dat zorginstellingen zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen, immers, aan de onduidelijkheid kleven nog de nodige risico's. Zij vraagt de gedeputeerde of de instellingen in het najaar daadwerkelijk duidelijkheid gaan krijgen.

In het kader van de experimenteerregeling bij gemeenten zijn er pilots uitgevoerd. Deze zijn inmiddels geëvalueerd. In het licht van de transformatie is het erg teleurstellend dat niet in alle evaluaties op cliënttevredenheid is beoordeeld. Zij vraagt de gedeputeerde of dat wel onderwerp van gesprek is met gemeenten.

De gemeenten gaan plannen maken voor de cliëntenparticipatie. De PvdA wil daarover graag in de laatste stateninformatie over de jeugdzorg een uitgebreide rapportage ontvangen, alsmede inzicht in de Plannen van Aanpak, immers, de fracties in PS hebben ook een verantwoordelijkheid in de overdracht van de jeugdzorg naar de raadsfracties.

Mevrouw Nap memoreert dat in februari in het rapport van TG werd gesteld dat de transitie per 1 januari 2015 met het huidige tempo en de huidige aanpak niet op verantwoorde wijze zou kunnen worden gerealiseerd, terwijl nu naar voren komt dat men op de goede weg is, zodat de transitie per 1 januari 2015 wel kan plaatsvinden.

De transitie van de jeugdzorg had tot doel dat er een omvorming zou plaatsvinden van aanbodgericht naar vraaggerichte zorg, dat het kind centraal zou staan en dat er ook gebruik zou worden gemaakt van andere netwerken dan de traditionele jeugdzorgaanbieders. In de gemeente Bunschoten zijn er de afgelopen jaren heel weinig jeugdzorgbudgetten gebruikt, juist omdat daar de kerk een belangrijke rol speelt en er veel door kerken wordt gedaan. Het gevolg daarvan is echter dat Bunschoten minder nieuw budget van het rijk ontvangt. Een gemeente, die op een goede manier heeft gewerkt, wordt zo in feite voor dat goede werk gestraft. De gemeenten die heel veel geld hebben uitgegeven, worden daarentegen met nieuwe budgetten beloond. Het CDA vraagt of de gedeputeerde de mogelijkheid ziet de staatssecretaris te vragen na te gaan of gemeenten in de toekenning van budgetten op de een of andere manier juist voor hun goede gedrag worden beloond. Tegelijkertijd kunnen gemeenten, die heel veel budget hebben gebruikt, ook leren van gemeenten die op een andere manier hebben gewerkt.

De heer Schaddelee merkt op dat jeugdzorg een middel is om problemen op te lossen. Als die problemen er niet zijn, omdat een gemeente effectief bezig is geweest, dan is het toekennen van een bepaalde beloningsstructuur z.i. het paard achter de wagen spannen. Hij is benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde.

Ook de ChristenUnie heeft het jeugdzorgcongres als zeer positief ervaren. De monitoring van jeugdzorg en wachtlijsten in de provincie Utrecht functioneert uitstekend. Aan het eind van dit jaar stopt de provincie met de monitoring. Zijn vraag is of de systematiek van monitoren jeugdzorg en wachtlijsten door de gemeenten wordt overgenomen. Wordt dit in ieder geval meegenomen in de overdracht richting gemeenten?

Ook heeft hij vragen over de communicatie richting pleegouders. Zij zijn nogal eens in verwarring over hetgeen hen boven het hoofd hangt. Concreet vraagt hij hoe de communicatie richting pleegouders en andere betrokkenen in de jeugdzorg verloopt over alle veranderingen in de jeugdzorg.

Op pag. 14 wordt melding gemaakt van het budget 2014. Gerefereerd wordt aan de voorjaarsnota. Gemeld wordt dat in de voorjaarsnota 2014 een verhoging van de autonome middelen is opgenomen als gevolg van onderbesteding in 2013. Hij vraagt of dit wel juist is.

Mevrouw Versteeg deelt mede dat haar fractie dit een waardevolle rapportage vindt, niet alleen voor degenen die met de jeugdzorg bekend zijn, maar ook voor raadsleden. De provincie Utrecht is heel goed bezig. Zij steunt het verzoek van de PvdA inzake de cliëntparticipatie. Graag hoort zij hoe de gedeputeerde aankijkt tegen de opmerkingen van het CDA over het verdelen van de budgetten, met name wanneer een gemeente in het verleden weinig budget heeft gebruikt.

Mevrouw Boelhauer sluit zich aan bij de complimenten over deze rapportage. Er is hard gewerkt en dat was ook zichtbaar tijdens de conferentie “Jeugdzorg in zicht”. De staatssecretaris complimenteerde daar de provincie Utrecht met de stappen die zijn gezet. De risico's en beheersmaatregelen zijn in deze rapportage helder in kaart gebracht. Echter, de provincie kan het vasthouden van goede medewerkers, na de jeugdzorgtransitie, niet meer beïnvloeden. Zij vraagt of de gedeputeerde daarop kan sturen, bv. in gesprekken met organisaties.

Gedeputeerde Pennarts dankt de commissie voor de positieve woorden over deze rapportage. Verschillende commissieleden hebben de jeugdzorgconferentie bijgewoond die in totaal door ca. 400 deelnemers werd bijgewoond. De bewegingen in de jeugdzorg zijn duidelijk merkbaar en in die zin is zij positief. Tegelijkertijd ligt er bij gemeenten nog een enorme opgave, vooral bij de kleinere gemeenten, omdat zij minder ruimte en slagkracht hebben. Het point of no return is inmiddels gepasseerd. De transitie gaat door maar het blijft een heikele en heftige operatie. Zij is wel blij dat dit in Utrecht op goede wijze gestalte krijgt.

De VVD meent dat provincies in de huidige jeugdzorgsystematiek waarschijnlijk nooit helemaal van de wachtlijsten afkomen, ook niet van het hoge percentage residentiële zorg. Zij onderschrijft dat. Er zal altijd sprake zijn van een wachtlijst hoewel dit wel op een heel laag aantal uitkomt. Er is voorspeld dat er in gemeenten, die meer aan preventie gaan doen, in eerste instantie meer instroom gaat ontstaan en dat dit tot meer wachtlijsten zou kunnen leiden, immers, de instelling moet met hun mensen naar de wijkteams. Dat alles valt erg mee. Kinderen komen in de residentiële provinciale jeugdzorg wanneer andere zorgvormen niet werken. Een deel van de residentiële zorg heeft een samenhang met zwaardere vormen van jeugdzorg. Zij hoopt dat er in de komende jaren een verdere verschuiving komt van residentieel naar ambulante jeugdzorg.

De SP stelde een vraag over de 80% garantstelling van gemeenten. Bij Food Valley is dat 70% omdat deze regio over twee provincies verspreid is. Het grootste deel van Food Valley bevindt zich in Gelderland en daar zijn wat andersoortige afspraken gemaakt. Uiteindelijk zal ook Food Valley de afspraken moeten maken, waardoor hun instellingen de garanties kunnen bieden die nodig zijn. In de samenwerking van Utrecht is dit wat lastig omdat er met alle gemeenten eenzelfde beweging wordt gemaakt, maar er een voorbehoud wordt gemaakt door de oostelijke kant van de regio. Overigens is dit wel begrijpelijk omdat die regio ook afspraken heeft met gemeenten in een andere provincie.

Wat betreft de rechtzaken die door het landelijke BJZ proforma zijn aangespannen, deelt zij mede dat er nog geen uitspraak bekend is voor de provincie Utrecht.

De PvdA noemde de positieve ontwikkelingen in de OTS. Dat is juist. Actief is ingezet om zo min mogelijk te werken met de Wet OTS en daar waar mogelijk over te gaan tot afbouw. Gevraagd werd wanneer instellingen duidelijkheid krijgen over de 80% budgetgarantie. Voor het bovenregionale deel zijn de toezeggingen gedaan maar nu gaat het erom wat gemeenten regionaal met elkaar organiseren. Dit loopt nog. Het gaat hier om een complexe zaak. Instellingen hebben echt behoefte aan duidelijkheid, dat is de enige manier om frictiekosten te beperken. Hoe langer de onduidelijkheid duurt, hoe moeilijker het wordt om maatregelen te treffen. De provincie is daarover actief in overleg. In de meicirculaire zijn de budgetten definitief geworden met daarbij de opmerking van de ministeries dat de garanties nu werkelijk de deur uit moeten. Door gemeenten wordt daar momenteel hard aan gewerkt. In de maand juli moeten de formele brieven de deur uit. Overigens tasten instellingen niet volledig in het duister. Er is constant overleg met zorgaanbieders en gemeenten en sprake is er van rechtstreekse contacten, maar de formele bevestiging moet in juli plaatsvinden.

Gevraagd werd of cliënttevredenheid onderwerp van gesprek is in de pilots experimenteer-ruimte. Zij gaat daar van uit, maar zal dat voor alle zekerheid navragen. De PvdA wil graag zicht hebben op de cliëntparticipatie en de Plannen van aanpak, ook in contact met de raadsleden. Gedeputeerde Pennarts staat op het standpunt dat dit via de raadsleden beschikbaar moet komen. Het is een discussie die gemeenten met elkaar voeren. Voor cliënten is het een echte verandering dat zij rechtstreeks de gemeenten kunnen benaderen. In het verleden was de cliëntparticipatie veel meer gefocust op de instellingen zelf, onder regie van de provincie. Zij zegt mevrouw Van Viegen toe dat de cliëntparticipatie nadrukkelijk aandacht zal krijgen in de stateninformatiebrief van november. Overigens hechten gemeenten veel belang aan cliëntparticipatie en daar wordt ook actief op ingezet.

Het CDA ging in op de budgetten voor gemeenten. Het is juist dat een gemeente die het goed doet, minder budget ontvangt. Overigens is dat gebaseerd op een tijdelijke situatie. De budgetten worden toegekend op basis van de situatie van 2012. Dat zou in Bunschoten/ Spakenburg minder kunnen zijn, vanwege het sterke sociale netwerk aldaar. Dat zal deze gemeenten in de komende jaren heel goed van pas komen in het organiseren van de zorg. In de toekomst zullen er voor de budgettoekenning kengetallen worden afgesproken en dat kan voor Bunschoten/Spakenburg wel eens gunstiger gaan uitpakken.

Gevraagd werd of gemeenten het monitoringsysteem van de provincie Utrecht gaan overnemen. De provincie wil zoveel mogelijk kennis beschikbaar stellen, maar gemeenten nemen daar zelf een besluit over. Een deel van de informatie wordt ook via de instellingen beschikbaar gesteld. Ook na januari 2015 blijft de sturingsinformatie van de provincie beschikbaar maar het is aan gemeenten om te besluiten hoe ze willen sturen en hoe ze willen monitoren. Zij kan niet met zekerheid zeggen hoe dat geregeld gaat worden.

De provincie biedt kennisoverdracht aan; contactpersonen kunnen op die informatie inloggen. Aandacht is ook nodig voor het leren kennen van het domein jeugdzorg, immers, provinciale jeugdzorg is echt anders dan de preventieve zorg. Dit onderwerp zal de komende maanden aan de orde moeten komen, echter, zij kan gemeenten niet dwingen die informatie over te nemen. Wel kan zij gemeenten laten kennismaken met de veelheid aan informatie. Inmiddels is er ook geen provinciale schaal meer. Er zijn 6 regio's en het adagium is "lokaal wat kan, regionaal wat moet, bovenregionaal wat beslist noodzakelijk is". De provincie is voor de jeugdzorg in feite de bovenregionale schaal. Er zal waarschijnlijk wel wat kennis verloren gaan, die later weer vergaard moet worden.

Wat betreft het budget was er in 2013 wat minder geld nodig. Het autonome geld vloeit dan eind 2014/begin 2015 terug naar de algemene middelen. Het budget is beschikbaar gehouden voor de jeugdzorg, ook in het laatste kwartaal van dit jaar. Uiteindelijk valt dit terug in 2015 naar de algemene middelen.

GroenLinks stelde een vraag over het vasthouden van goede medewerkers. Dit is een actuele vraag. De AbvaKabo stelde bv. voor met regionale banenpools te gaan werken. Zij is bereid te verkennen of de provincie op dat vlak ook een rol kan spelen. Ook in andere provincies speelt deze kwestie. Wat kan de provincie doen om ervoor te zorgen dat de beweging van instellingen richting gemeenten goed verloopt? Eerst moet onderzocht worden of instellingen en BJJ daar behoefte aan hebben en dan moet er worden gezocht naar een acceptabele rol voor de provincie, immers, binnenkort is de provincie geen onderdeel meer van dit domein terwijl de frictie tussen vraag en aanbod van professionele medewerkers nog wel een tijd zal spelen. De provinciale rol dienaangaande wordt onderzocht.

De voorzitter rondt de discussie over dit agendapunt af.

12. Statenvoorstel projectagenda Utrecht Verhaalt 2014-2015

Mevrouw Boelhauer deelt mede dat GroenLinks instemt met de wijze waarop de motie is ingevuld. Het is een goede zaak dat diverse projecten met elkaar in verband worden gebracht, zowel fysiek, als via verhaallijnen en websites. Ook is er waardering voor de wijze waarop de duurzaamheidparagraaf is ingevuld. GroenLinks wil ook aan de marketingkant aandacht geven. Het beleefbaar en zichtbaar maken is gebaat bij een goede marketing. In het voorstel heet dit “verdienen aan bezoekers”.

Voorts vraagt spreekster een toelichting op de insteek ten aanzien van de accountmanager kasteelmusea.

Mevrouw Versteeg meent dat dit voorstel inhoudelijk gezien dicht bij de motie komt, die vorig jaar is ingediend. Wel is de D66 fractie erg verbaasd over de € 350.000,- die uit een ander budget wordt vrijgemaakt voor Utrecht Verhaalt. Steeds was er sprake van dat er verbindingen moesten worden gelegd met de middelen die beschikbaar zijn. De intentie was altijd het met zo min mogelijk middelen te doen. Nu ligt er wel een heel groot bedrag voor. Zij vraagt waarom die keuze is gemaakt.

De heer Schaddelee laat weten dat de ChristenUnie uitzielt naar de heruitgave van Tastbare Tijd. Inderdaad gaat het om een groot budget maar hij is er niet bang voor dat dit geld over de balk wordt gegooid, vooral wanneer het project wordt gelinkt aan de grote achterstand in de restauraties. Het zou kunnen dat er op deze wijze extra geld beschikbaar komt omdat het cultureel erfgoed met dit project veel beter wordt ontsloten en mensen daar enthousiast over worden.

Mevrouw Versteeg zou de analyse van de heer Schaddelee graag onderbouwd willen zien met een berekening van mogelijke opbrengsten. Het is zaak dat wel beargumenteerd gaat worden dat een extra budget van € 350.000 op termijn meer geld gaat genereren voor de sector.

De heer Schaddelee erkent dat het de vraag is hoe daadwerkelijk onderbouwd kan worden dat een investering in dit verband zijn geld opbrengt, maar hij gelooft daar in.

De heer Westerlaken complimenteert de gedeputeerde met het feit dat zij uiteindelijk na verschillende sessies dit voorstel voorlegt. Het voorstel komt dicht in de buurt bij de gedachte van het CDA, toen hierover door zijn fractie een motie werd ingediend. Ook zijn fractie heeft zich over de grootte van het bedrag verbaasd. Het CDA meent juist dat dit project voor veel minder geld kan, misschien wel voor bijna helemaal niets. Zij fractie stelt voor op grond van dit richtinggevende voorstel een start te maken met Utrecht Verhaalt door alle partijen in de provincie voor een werkconferentie uit te nodigen en hen zelf daar de verbindingen te laten

leggen. De provincie zou dit, met behulp van een infinit game, bv. kunnen faciliteren. Hij vraagt hoe de gedeputeerde daar tegenover staat.

Op een vraag van de heer Marchal verduidelijkt de heer Westerlaken dat het CDA altijd op het standpunt heeft gestaan dat Utrecht Verhaalt van onderop gestalte moet krijgen. De instellingen moeten dat doen, immers, zij moeten dat dragen. De provincie zou daarin een faciliterende rol kunnen krijgen. In voorliggend voorstel krijgt de provincie teveel sturing op ideeën en oplossingsvarianten. Dat kost geld terwijl dat naar het idee van het CDA niet nodig is.

Mevrouw Boelhouwer merkt op dat, wanneer de instellingen dat hadden gewild, ze die verbindingen allang hadden kunnen maken. Daarvan is geen sprake en om die reden krijgt de provincie daar een rol in. Het is naïef te veronderstellen dat er zonder bemiddeling en zonder investering voortgang kan worden geboekt.

De heer Westerlaken laat weten dat hij op dit punt niet zozeer met mevrouw Boelhouwer van mening verschilt, echter, zijn fractie schat de uiteindelijke kosten anders in. Juist de provincie moet hier een verbindende en faciliterende rol in spelen met bv. het organiseren van een werkconferentie om stappen te kunnen zetten. Dat kost wat geld maar niet zoveel als nu is gebudgetteerd.

Mevrouw Versteeg sluit zich aan bij het voorstel van het CDA. Zij vindt het belangrijk eerst te inventariseren wat er minimaal nodig is, om dit voorstel handen en voeten te geven. Ook uit principieel opzicht is dat wenselijk, juist omdat bij het indienen van de motie werd gesteld dat het niet de bedoeling is dat dit veel geld gaat kosten. Overigens is een budget van enkele tienduizenden euro's wat haar fractie betreft wel acceptabel. Nu wordt de indruk gewekt dat er vanuit het niets plotseling een budget van € 3,5 ton wordt vrij gemaakt. Bij de Erfgoedmonitor bleek dat de middelen beperkt zijn. Waarom moet het budget voor dit project zo hoog zijn, terwijl het aanvankelijk de bedoeling was de kosten zo laag mogelijk te houden?

De heer Driehuijs constateert dat voorliggend voorstel grotendeels een weerslag is van hetgeen eerder door de commissie naar voren is gebracht. Echter, hij heeft niet eerder vernomen dat er zo'n fors budget voor dit project wordt ingezet: in totaal gaat het om een bedrag van € 785.000,-. De vraag is of dit destijds door de CDA fractie werd beoogd bij het indienen van de motie. Nogmaals noemt hij € 785.000 veel geld maar de provincie heeft ook ambities. Die kosten geld maar de vraag is of al die ambities wel moeten worden uitgevoerd. In de provincie ziet hij de reflex ontstaan dat bij het ontwikkelen van beleid alles met alles moet worden verbonden. Daardoor worden zaken veel groter dan ze feitelijk zijn en dat heeft nu geresulteerd in een bedrag van € 785.000. Hij vraagt zich af of dit wel een verstandige en slimme manier van opereren is omdat GS daarmee zijn eigen weerstand organiseert. Beter is het wat hem betreft om eerst te inventariseren wat er moet worden gedaan en wat dat moet kosten. Het voorstel bevat uitstekende elementen die het waard zijn om uit te voeren. Wellicht moeten er in de uitvoering prioriteiten worden gesteld. Het voorstel van de CDA fractie, om een en ander met behulp van een werkconferentie te doen, is wat hem betreft niet realistisch omdat men die fase inmiddels is gepasseerd. Immers, tussen partijen is dit niet spontaan tot stand gekomen. De provincie moet daar een zet aan geven en het geeft dan geen pas partijen te vragen met voorstellen te komen, mede gelet op de motie die door PS is aangenomen. Voorts vraagt hij zich af waarom Tastbare Tijd opnieuw moet worden uitgegeven. Een uitgever zal dat boek zeker opnieuw uitgeven wanneer daar een markt voor is.

Ondanks dat alles vindt de PvdA het een goed idee op deze wijze te gaan opereren. Het project kan bijdragen aan het verbinden, bekendmaken, meer toeristische aantrekkelijkheid etc. Er wordt aan erfgoed veel geld uitgegeven. Het is belangrijk dat door middel van dit project

de inwoners van Utrecht en anderen daarvan gaan meegenieten. Spreker staat ervoor open dat de gedeputeerde de commissie WMC overtuigt van de noodzaak van het in het voorstel genoemde budget.

De heer Boer is het grotendeels met de PvdA eens. Het grootste probleem voor hem is dat er plotseling € 3,5 ton extra voor dit project wordt uitgetrokken.

De heer Marchal deelt mede dat de SGP dit een redelijk goede uitwerking van de motie vindt. Het voorstel bevat zeker goede elementen. Wel onderschrijft hij de kritische vragen die er over de € 3,5 ton extra en het totale budget van € 785.000 zijn gesteld. In die zin deelt zijn fractie de kritiek van D66, CDA, PvdA en SP. Hij vraagt de gedeputeerde daar nog eens goed naar te kijken.

De heer Kocken heeft waardering voor de wijze waarop de uiteenlopende opmerkingen van deze commissie in dit voorstel verwerkt zijn. Het was de bedoeling initiatieven met elkaar te verbinden zonder dat dit perse veel geld moet gaan kosten. Hij verwijst naar de projectbeschrijving. Aan het eind is nog wat ruimte voor de directe ondersteuning van initiatieven in het veld, die de provincie niet zelf bedacht heeft. Echter, juist daar ging het als eerste om. Hij sluit zich aan bij de vraag van het CDA om dit statenvoorstel vooral te zien als een kader voor het college en de ambtelijke organisatie om initiatieven van uit het veld te ondersteunen. Moet een bijeenkomst met het veld centraal worden gesteld? Dan kan dat ook op andere wijze, bv. met behulp van social media. Belangrijk is het dat de initiatieven in het veld centraal blijven staan. Spreker verwijst naar het LEU dat met vele vrijwilligers werkt, the Economic Board en de toeristensector. Deze organisaties zouden daarin een rol kunnen krijgen. Het budget van € 3,5 ton hoeft ook niet te worden opgemaakt maar is een bedrag dat achter de hand kan worden gehouden. Aan de inzet ervan kunnen door de provincie voorwaarden worden verbonden zoals cofinanciering.

De heer Driehuijs verwijst naar de bijlage bij de nota. Daarin komt naar voren met wie er gesproken is. Hij gaat ervan uit dat betrokkenen reeds inbreng hebben gehad en hun wensen hebben uitgesproken. Het is dus nog maar de vraag wat er van een werkconferentie moet worden verwacht.

De heer Kocken weet uit ervaring dat individuele gesprekspartners wel ideeën hebben, maar dat er juist kracht ontstaat wanneer mensen uit verschillende sectoren elkaar ontmoeten en worden uitgedaagd. Hij heeft dat meegemaakt tijdens een bijeenkomst met vertegenwoordigers uit de erfgoedsector, de Economic Board en de toeristensector. Uit zo'n gezelschap komen nieuwe initiatieven voort en dat werd juist met de motie beoogd.

Mevrouw Broere vindt de motie op goede wijze in dit voorstel uitgewerkt. Ook bij haar kwam de vraag op of dit hetgeen is wat het CDA voor ogen had met de motie. Alles overziend, meent zij dat men wellicht toch te ver is doorgeschoten. In totaal gaat het om een budget van € 785.000 en dat is veel te veel. Zij sluit zich aan bij de suggestie van het CDA om goed na te denken of dit project op een andere manier met minder kosten van de grond kan komen.

Gedeputeerde Pennarts memoreert dat zij de motie, die ca. een jaar geleden werd ingediend, heeft opgevat als een bemoediging voor het cultuurbeleid. Zij heeft die motie dankbaar in ontvangst genomen. Zij realiseerde zich toen niet dat de motie, die statenbreed gedragen werd, vele verschillende beelden opriep bij de fracties. Dat bleek naderhand nadrukkelijk tijdens de uitwerking van de motie. Ook merkt zij een tegenstrijdigheid op in de constatering

van de commissie: enerzijds vindt de commissie dit een goed stuk maar anderzijds is er kritiek op het budget. Het budget van € 385.000 heeft betrekking op 2 jaar, dus het gaat om een bedrag van € 175.000 per jaar. Inderdaad is het totaal bedrag € 785.000. In dit voorstel zijn ook bestaande zaken opgenomen, bv. het platform Utrecht Altijd, dat een bestaande activiteit is. Ook zijn er enkele recreatieactiviteiten (o.a. TOPS) toegevoegd, omdat eerder werd gemeld dat deze werden gemist. Wanneer belang wordt geacht aan cultuurbeleid, en daarin meer verbinding moet worden aangebracht, dan is dat meer dan het organiseren van een bijeenkomst. Gezocht wordt naar niet altijd de vaste partners in het veld, maar ook de andere spelers die een bijdrage kunnen leveren en het Utrechtse verhaal kunnen vertellen. Voorbeelden daarvan zijn het museum Soest, het Eemsnoer en het Vechtsnoer. Nadrukkelijk is de cultuur van onderop en het zoeken naar de dialoog in dit voorstel verwerkt.

Nadat het gesprek met alle partners is gevoerd, moet het wel ergens over gaan. Het gaat niet alleen om het houden van een bijeenkomst, waar energie ontstaat en waar ideeën worden uitgewisseld, daar is meer voor nodig, zoals platforms, aanjagers zoals kasteelmusea en meer slagkracht omdat men daar wegens de beperkte middelen niet aan toe komt. De provincie Utrecht heeft het voornemen om met behulp van cofinanciering iemand beschikbaar te stellen die de marketing ter hand neemt en slagkracht ontwikkelt. Zo moet er voor worden gezorgd dat de touroperators Utrecht op de kaart krijgen. Dat vraagt permanente aandacht en organisatie van bijeenkomsten. Het klinkt allemaal gemakkelijk maar het vereist enorm veel werk. Daaraan wordt het extra bedrag van € 3,5 toon besteed. Wanneer P.S. daar niet voor kiezen, dan halen PS daarmee eigenlijk hun eigen motie weg. Wanneer men wil verbinden en versterken, dan moet men daar ook geld voor over hebben. Het gaat hier om een relatief klein bedrag voor een wezenlijk programma waaraan in het veld behoefte bestaat. Deze motie heeft de tijdgeest te pakken en dat wat leeft onder de instellingen. De provincie heeft met 15 organisaties een gesprek gevoerd over de uitvoering van deze motie en daarover bestaat veel enthousiasme. In het plan worden activiteiten die ter hand worden genomen opgesomd. Wanneer dat voor minder geld kan, dan zal dat niet worden nagelaten. In de motie zag zij een meerwaarde op bestaand cultuurbeleid. PS ontvangen een voorstel over bestaand cultuurbeleid met een kop erop, met name het faciliteren van de beweging van onderop en het handen en voeten geven aan activiteiten. Het faciliteren, het instellen van platforms, het aanjagen van het ondernemerschap kosten geld. Dat alles is in de uitwerking van deze motie meegenomen. De opmerking dat er een tendens bij de provincie is, om alles met elkaar te verbinden en zaken groter te maken dan ze zijn, ziet ze toch anders. Het is haar overtuiging dat er iets aan het cultuurbeleid wordt toegevoegd maar dat vraagt om een extra investering van € 175.000 per jaar. Dat is geen additionele aanvraag maar wordt uit de cultuurportefeuille bekostigd. Zij gelooft in het plan, ook met het oog op de feedback uit het veld. Een aantal opmerkingen van de commissie zal zij expliciet laten terugkomen.

De voorzitter rondt de discussie over dit onderwerp; deze zal in de PS-vergadering worden voortgezet. De commissie krijgt alle ruimte om nog voor die vergadering aanvullende schriftelijke vragen te stellen. Zij zal in overleg met de gedeputeerde vaststellen tot welk moment die vragen kunnen worden ingediend.

Met de gedeputeerde en de griffier zal zij voorts nagaan wat in de Voorjaarsnota terugkomt en wat bij het statenvoorstel Utrecht Verhaalt terugkomt. Ook dit zal de commissie WMC tijdig vernemen.

13. Statenbrieven en ingekomen stukken die ter informatie worden aangeboden

13.1 Memo Bibliotheken

13.2 Memo gedeputeerde De Vries met terugblik platform woningmarkt 22 mei 2014

13.3 Memo GS gedeputeerde Pennarts stand van zaken samenwerking Utrechtse festivals en uitvoeringsverordening

14. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.